

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy hóra kor. 1.-	Vidéken: Egy hóra kor. 1.80
Negyedévre 3.-	Negyedévre 3.60
Félévre 6.-	Félévre 7.-
Egész évre 12.-	Egész évre 14.-

Egyes példány ára 4 fillér (3 kr.)

Felolós szerkesztő és laptulajdonos
KORBULY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.
Hirdetések petit számitással, dijszabás szerint.
Apothírdetések ára: egy sor 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A nép vérén élőködők.

Budapest, március 15.

(—ó) „Ki mint vet, úgy arat” közmondás már csak a multakban találja meg a maga igazságát, a jelen dúrván rácafol. Mint egyáltalán azok az aranyigazságok, amelyek a nép gondolkodásának, tiszta felfogásának nyilvánulásai, csak olyan időben, csak olyan korban voltak és lehetnek igazságok, mikor az igazság utját nem kellett folyton lépten-nyomon a ferfid gazság ellen védelmezni. Hiszen a nép, mely oly hatalmat és erőt képez együttes, egyetemes megnyilatkozásában, melynek sorsa és élete, magának az egész államnak és létünknek sorsa és útja: ez a nép egyenként véve végtelenül gyenge és erőtlén az öt kizsákmányolni akarók ellen. Ez persze egy cirkulus ritiosust képez, mert ha a törzs tagjaiban gyengül el, az egész sem tud erős és hatalmas ellenállást kifejteni a fellépő veszedelmek ellen. És a nép, a szó szerinti vett nép az, amelyik leginkább ki van szolgáltatva a rajta élőködőknek. Ki tudná megfejteni az okát, de tény az, hogy a magyar nép az urát, a kaputos osztályt nem szereti. Bajában, szorultságában, kétes ügyeiben amennyire lehet, nem fordul soha az uri elemhez. Ez főleg az oka, hogy ha saját körében akad már most olyan ember, aki ki tudja használni a nép e gyengeségét: a nép menthetetlenül ki van szolgáltatva. Innét van elterjedve az egész országban az a rettenetes, rejtett uzsora, mely a nép vagyoni jólétét teljesen aláássa. S alakjára olyan furfangos, hogy a törvényt a legtöbb esetben ki tudja játszani. Főbb eseteit akarom felsorolni e lelketlen üzelmeknek, melyeket átlag három főcsoportba osztunk fel: emberuzsora, föld- és pénzuzsora.

Ember-uzsora.

Mikor úgy tavasz felé az adót kellene fizetni, természetes, hogy a szegény embernek pénze nincs. Egész tél áll a háta megett, honnét teremtsen elő a községi és állami annyiféle fő- és pótdókat! Szorultan megy jobbra balra, míg egy jóakaratu ismerőse, egy tehetősebb ember azt mondja: „Pénzed nincs, holnap elárvereznek. Pénzt nem adok kölcsön neked, mert vissza úgy sem tudnád fizetni. Hanem az adódat kifizetem s a nyáron vagy tavasszal le fogod dolgozni!” Szegény ember kapva kap a jöltevéje segítségén s majdnem imát mond érte a templomban. Ó jöltevé! Kifizet a szegény ember helyett hat koronát s dolgoztat véle tiz-tizenkét munkanapot, melynek értéke egyenként egy korona nyolcvan-kilencven fillér.

Tehát hat koronáért kap tizenhét koronát! Csak 200 százalék mellett kamatozott a tőkéje. Ez kicsinyben; de ismerék esetet, mikor egy jó módu ember az egész falu helyett fizetett adót, összes mezei munkáját persze ennek fejébe ledolgoztatta. S mondhatom, népszerűbb ember alig volt nálla, pedig husz esztendei gazdálkodása alatt dus ember lett a nép révén!

Föld-uzsora. Ez csak egyik alfaja ennek. Mikor a szegény ember kifogy az élelemből, pénzből. Kis földjét már bevetni sincs mivel — jöltevéje segít rajta. Ad neki gabonát élelemre, ellátja eleséggel, vetni valót is ad neki ingyen: de a föld termése háromnegyed részben az övé! Csak természetes is, ő nagyon sokat kockáztat, megérdemli azt a kamatot, mely nem kevesebb, mint minden kölcsönzött zsák gabona helyett három, négy zsák! Jó termés esetén szinte kiszámíthatatlan egy ilyen uzsorás haszna. Összes földjeit ugyszólván ingyen műveltetni, ingyen jut tömegtelen gabonához, melyek persze kamatoznak ismét, hiszen a nép már aratás előtt kivan szipolyozva. Ha pedig semmiképpen sem tud fizetni, egy kis irás egy papírra elég. Egy, két év alatt persze földje, háza az uzsorás kezében van menthetetlenül! Végre a

pénz-uzsora, melyet törvény nem tud kiirtani, mert a legfurfangosabb. Ad, mondjuk kicsiben, a megszorultnak két koronát kamat nélkül. De mégis míg megfizeti, hoozon mindennap egy tojást, a pénzt majd aratás után megadja. Egy tojás csak hat fillér bárhol, egy hónap alatt tehát a kamat 1 korona 80 fillér. Micsoda rettenetes százalék ez! Hát még nagyobb összegnél, mikor minden husz korona után hetenként csak egy csirkét vagy három liter tejet kelt adni! S a törvény tehetetlen ezekkel szemben! Emlékszem egy monstre vizsgálatra, ahol be kellett szüntetni egy uzsorás ellen a vizsgálatot, mert 200 ember kihallgatása után sem lehetett elegendő adathoz jutni. Bizalmasan megtudtam az okát egy paraszttól:

— Ha most ellene vallunk, ki ad nekünk gabonát, enni valót, pénzt a télen. Ha ellene beszélünk, ki segít rajtunk a szükségben?”

Ki? A társadalom, az állam? Messze vannak azok a néptől! Az uzsorás közel van!

Ilyenkor kellene ezek ellen tenni valamit, a tavasz első napjaiban, míg az uzsorás le nem aratja a szegény nép még el sem vetett termését.

Budapest, március 15

Külföldi képviseletünk. A miniszterelnök tegnap megdicsérte külső képviseletünket. Hasznos, jóra való intézményt lát bennük, amely az ország javára válik. Nem kár azért a rengeteg költséget, amelyet rája fordítunk. A kormányelnök jóhiszeműségét nem akarjuk kétségbevonni. Ám, hogy külső képviselőink némelyikének hasznavehetetlenségéről meggyőződjek, ajánljuk, fáradjon el a székesfővároshoz. Tucatszámra találhat ott visszaküldött megkereséseket, amelyeket követségeink, konzuljaink egyszerűen azzal utasítanak vissza, hogy ők németül vagy franciául értenek, de magyarul nem. Sőt némelyik még ennyire sem érdemesíti a megkereső hatóságot. Az irást visszaküldi megjegyzés nélkül, ilyen formán adván tudtára a hatóságnak, hogy a címzést eltévesztette. Hiszen nem kell olyan messze mennünk, csak Romániába. Magyar kereskedő már nem szállit Romániába, mert a monarkia képviselete nincs berendezve arra, hogy a magyar érdekeket is megvédje. A budapesti kereskedelmi és iparkamara és az országos iparegyesület talán több adattal is szolgálhat e tekintetben, hogy külsőképviseletünk és a magyar érdekek (nemcsak politikai, hanem közgazdasági érdekeink is) milyen viszonyban állanak egymással.

Kínai kalandozás. Addig féltünk a kínai kalandozás kellemetlenségétől, amíg, úgy látszik, teljesen elmerülünk benne; hasznára az összmonarkia szebbik felének: Ausztriának és kárára Magyarországnak, amely már is roskadozik a közös költségek terhe alatt. A fiúmei kereskedelmi kamarához a tengerészeti hatóság útján kérdést intézett a külügyminisztérium Kínában felállítandó konzulságok ügyében. Goluhovszki külügyminiszter ugyan is két új konzulátust akar létesíteni északi Kínában. Egyet Tincinben, a monarkia szerzett területén, a másikat meg Csifuban. Erre a két új hivatalra kért a miniszter véleményét a fiúmei kamarától.

A katolikus autonómia huszonhetes bizottsága március 18-án, hétfőn délután négy órakor, a főrendiház tanácskozó termében gróf Szápáry Gyula elnöklésével ülést tart. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy az összes katolikus lapok s így Schlauch Lőrinc nagyváradi bíboros püspök lapja is, teljesen dicsérőleg szól arról a nyilatkozatról, melyet a képviselőházban Wlassics Gyula miniszter tett a katolikus autonómia jövő szervezetére vonatkozólag.

Változások a főrendek között. A főrendiház igazoló bizottsága tegnapi ülésében törölte a főrendek jegyzékéből elhalálozás folytán Arz Albertet, az erdélyi ág. hitvallású ev. egyház felügyelőjét, valamint Lechner Ágost kinevezett főrendházi tagot. Ugyancsak törölte Vertesy Sándort a budapesti ítélőtábla elnökét, aki nyugdíjba vonult; ellenben beiktatta a nyilvántartási jegyzékbe gróf Széchenyi Pált. A bizottság elismerte gróf Nákó Sándor vagyoni képesítését és javasolni fogja a királyi megbízólevél kieszközölését. Gróf Csáky Vidor tagsági joga föléledését szorgalmazó kérvényre a bizottság tagsági joga föléledését elismerte s a főrendek jogcímébe való fölvételét és a királyi megbízólevélnek kieszközölését olyképp hozza javaslatba, hogy nevezett gróf szavazati jogát csak az 1901—1906-diki országgyűlés megnyitásától fogva gyakorolhatja.

Képviselőjelölés. A közelebbi választásokra való tekintettel Nemes-Ocsa választókerület polgársága is megindította a mozgalmat. A független polgárok Molnár Ákos fővárosi ügyvéd személyében állapodtak meg, aki már az időközbeni választások alkalmával Zámory Béla kormánypárti jelölttel szemben csak egy szóval maradt kisebbségben. Molnár Ákos leutazott Nemes-Ocsára és részt vett az ott megtartott március 15-iki ünnepélyen.

Minisztertanács. Tegnap délután hat óra körül hosszabb ideig tartó miniszteri tanácskozás volt, melyen a honvédelmi miniszteren kívül a kabinet összes tagjai részt vettek. A tanács foglalkozott a folyó kinevezési ügyekkel és — mint hírlík — az általános képviselőválasztás határidejének megállapításával is.

Darányi Hajdu-Szoboszló diszpolgára. Hajdu-Szoboszlóról táviratozzák, hogy a város polgárságának körében nagyarányú mozgalom indult meg, hogy Darányi Ignác földművelésügyi minisztert a város diszpolgárává válasszák. A nagy alföldi város gazdaközönsége ezzel kifejezést akar adni annak, hogy lelkesedéssel ismeri el azokat a nagy érdemeket, melyeket Darányi földművelésügyi miniszter a gazdák érdekében létesített alkotásaival szerzett magának.

A képviselőház munkarendje. A képviselőházban szombaton előreláthatólag véget ér az appropriacionális vita, úgy, hogy a jövő héten az Adria-társaság szerződésére kerül a sor. Ezen és egyéb kisebb javaslatokon kívül a husvéti ünnepekig még a fiúmei közigazgatási javaslat fog a Ház napirendjére kerülni. Ezek elintézése után mintegy két heti husvéti szünetet tart a képviselőház és a husvét szünet után, tehát mintegy négy hét múlva, napirendre kerül az inkompatibilitási törvényjavaslat, amelynek tárgyalása hosszabb időt fog igénybe venni.

Somogyiak a miniszterelnöknél. A somogyi Kadarkutról nagy deputáció tisztelettel tegnap délután Szél Kálmán miniszterelnöknél, mint belügyminiszternél, képviselőjük, Vörös László volt államtitkár vezetése alatt. A küldöttség arra kérte a miniszterelnököt, hogy Somogy megyében Kadarkut székhellyel új szolgabírói állást engedélyezzen. A miniszterelnök igen szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte a kérelem jóakaratu támogatását. Vörös László fényes ebédet adott választói tiszteletére a Pannónia-fogadó külön termében.

A MAGYARSÁG TÁRCAJA.

Vesztett boldogság.

A Magyarországi eredeti tárcája.

Egy kora reggel, tíz óra felé, már munkámon dolgoztam s éppen elkeseredett harcot vívott hősöm a sorsharaggal: midőn a szobám ajtaját valaki gyors rántással felnyitotta, s a szabadkozó inas háta megett egy fekete kabát szélét pillantottam meg. S mivel tudtam, hogy ő is legalább ennyit látott belőlem, magamat s hősömet megadva a sorsharagnak: a látogató elé léptem. Sándor barátom volt. De milyen állapotban! Haja rendezetlenül, felborzolva. Térdén ruhája sártól fedve, s egész ruhája sárral borítva. Kinézése olyan volt, mint egy örülttől!

Szóltanul lerogyott egy székbe, szavaimra nem válaszolt. Megkínáltam szivarral, idegesen tolt a félre. Körülbelül negyedóra ilyen kínos hallgatás után megszólalt:

- Barátom, hallgass meg!
- Kérlek, ezt teszem már, amióta bejöttél!
- Emlékszel az Opera-bálra; körülbelül három héttel ezelőtt volt?
- Emlékszem, de honnan jössz ilyen állapotban, ilyen korán?
- A temetőből!

Megdöbbenve néztem Sándorra, azt hittem, megőrült. Mi köze a temetőnek az Operabálhoz?

Ő pedig ideges nyugtalansággal kezdte beszélni:

— Az az Opera-bál, az az Opera-bál oka mindennek! Mikor felmentem oda, már valami idegesség bántott. Ott meg az a zaj, zene, illat olyan különös hatással volt rám, hogy sokszor úgy éreztem alvajáró vagyok, aki nem tudja, hogy került ebbe a zsvajgó tömegbe. Ott volt az egész város, politikusok, államférfiak, pénzemberek az álarc alatt, mintha mindenről elfeledkeztek volna: tomboltak a vigságtól. Úgy

Az elhangzott lelkes főtstok során Mozsonyi kadarkuti ref. lelkész és Kadarkut község bírája ünnepelték Vörös Lászlót.

A jótékony egyesületek működése.

Budapest, márc. 15.

Esztendőnk óta mindenféle ígéreteket hallottunk már az egyesületek rendezéséről. De esztendőnk óta ami történt, alig több a semminél. A leghatásosabb akeio még az, amelyet Perczel belügyminiszter rendezett, mikor tömérdek panasz alapján sorra vizsgálta a főváros mindenféle száz meg száz jótékony egyesületeit.

Annak sem volt komolysága, nagy hü-hóval indult és végelgyengülésben mult ki. Néhány egyesületnek, amelyeknek vezetőiben a gyakorlati ravaszság a vakmerőséggel nem állott egy nívón, nyakát szegték, a többi megmenekült. S a vizsgálat óta, mint annakelőtte, épp úgy virul a jótékonyosság cégére alatt a szegény emberek kifizetése.

Kiházasítás, betegsegítés, baleset esetén való segítségnyújtás, temetkezési segély s tudja az ég mi minden címen verbuválják a hiszékeny népet a majdnem teljes ellenőrzés nélkül működő egyesületek.

Mióta sürgetik ezeknek az egyesületeknek erőlyes megrendszabályozását! Hány képviselőházi beszéd és mennyi ujságcikk hangoztatta már a jótékonyosság címén nagyban üzött panamázás korlátozását. De kormányainknak az országos gondok mellett nincs idejük a kis existenciák bajával való törődésre. Csak akkor hangzik el egy-egy dörgedelmes szózat az illetékes körök részéről, amikor valamely országos botrány révén nem szabad szóltanul túrniok a szegény nép kifizetését.

A belügyminiszterium a fővárosban végzett vizsgálatokból meggyőződhetett, hogy a jótékonyosság hiénáinak kik esnek áldozatul. A szegény nép legszegényebbjéi. Akik hiszékenyen hordják keserves filléereket az áldozatra éhes „apostolok” telhetetlen hordójába. A munkás, a napszámos, a cseléd, akiknek valamennyie véres verejtékkel szerzi kis kerestét, megkoplal minden elvont fillért, de gyűjteni akar, hogy vala-

mikor — talán öreg napjaira többje legyen a koldusbotnál...

Joggal várta az ország, hogy azok a tapasztalatok, amelyeket a mult kormány nagy hangerővel egybegyűjtött, nem fognak újabb felültetés céljára szolgálni. A jótékony egyesületek ügyének rendezése nemcsak megérett, hanem rég túlnőtt minden kereten. Megszégyenítő állapot — a törvények között élő, művelt államban, amelynek önmaga iránt való kötelessége, hogy ne csak a nagyokat, az erőseket védje és oltalmazza, hanem biztosítsa és gyámolítsa az arra még inkább rászoruló gyöngye elemeket is a rablótámadások ellen.

Esetekkel nem kell szolgálnunk. Nincs nap, amelyen az ország valamely részéről panasz ne érkeznék a jótékonyosság leple alatt elkövetett visszaélésekről. Ha a parlament sürgősnek tartja önmagát megvédeni az inkompatibilis elemektől, gondoljon arra: mennyivel sürgősebb a kis existenciák százezreinek törvénynyel leendő megoltalmazása a jótékonyosságot sárba hurcoló szédelőktől. Az inkompatibilitás szörványos baj, a jótékonykodó üzerek garázdálkodása ellenben országos csapás, amely milliókkal károsítja a munkája után élő népet.

Az elhagyott árvák megvédelmezésére alkotott törvény után a kormány maradandóbb alkotása lenne: ha törvénynyel vet véget a jótékonyossággal hamisan élő egyesületek üzelmének.

Szabadság ünnepe.

Budapest, márc. 15.

(K. E.) Mi volt ez? Fájdalmas nyöszörgés a föld mélyéből, ébredés a hosszú kínos álomból, hűnbánata a bűnösöknek, avagy haragos kiáltása egy pár igaz hazafinak, becsületes szívnek, mint ötvenhárom év előtt?

Megunta a nemzet hosszú léhaságát, megundorodott szolgálkának hitványságaitól, megszerette ismét hazáját, avagy a márciusi hősök szelleme ébresztette öntudatára, törpe utódaik lelkét.

Egy menydörgő hang vonult át a hazán; olyan mint ötvenhárom év előtt, azzal a külföldi szöveggyel, hogy akkor várták a hangot, most nem; akkor megértették s talpra ugrottak tőle, most csodálkoznak rajta; akkor pusztító villámok keletkeztek nyomában, most értelmetlen zava-

jártam ott, mint Faust a boszorkányszombaton! Mintha az egész világ ki akarta volna tombolni magát ez éjjel, úgy zsongott az egész terem! Nem bírtam tovább. Mentem ki, haza akartam menni. De a kapuba amint értem, egy kocsi vágatva jön, abból kiszáll egy fekete domino, s be akar lépni.

— Jegyet kérem — szólt az őr.

— Nincs jegyem.

— Tessék váltani a kasszánál!

A dominó idegesen nézett körül, s lehuzva ujjáról egy nagy értékű briliáns gyűrűt, odaadta a pénztárnoknak: Pénz nincs nálam, adjon érte jegyet!

— Asszonyom, nem tehetem ezt!

A dominó kétségbeesve nézett rám: — Uram vegyen egy jegyet, be kell mennem, vegye e gyűrűt viszonzásképpen!

A gyűrűt visszatoltam s megváltva hirtelen a jegyet, karomat nyújtám a dominónak.

A teremben izgatottan nézett körül, én izgatva e kaland rejtelmességétől, kíváncsian néztem a dominót, álarca miatt arcából csak két gyönyörű szemet láthattam!

Végre egy sarokban leültünk. A dominó megszólalt: El kell mondanom, miért jöttem én ide, erre a helyre én, aki soha egy lépést nem tettem anyám, majd férjem nélkül. Férjem volt első szerelmem, imádtam őt s ma egy levelet kaptam, hogy ide jön — a szeretőjével! Utánna jöttem s utánna mentem volna a temetőbe, a sirba ha kellett volna...

Alig tértem magamhoz, a dominó beszédjének hatása alatt, midőn ő megragadva karomat, suttogva rámutat egy párra: „Ez ő! Menjünk utánna.”

S mentünk az álarcos pár után végig a termen, a folyosókon, mint az árnyék! Azok bementek egy páholyba. Szép dominóm letérdelt az ajtó elé, úgy hallgatott. Mondám neki: Meglátja itt valaki, menjünk be a szomszéd páholyba, ott jobban áthallatszik a szó!

A páholy falához támaszkodva, örült izgatottsággal leste a szép nő az átszűrődő beszédet.

Most láttam csak felséges szépségét. Szoborszerű termete volt, s fejét olyan aranykoronája borította, melyent nem láttam soha. Az álarc alól elővillanó szemek mélységes kéke megörjítő volt.

Egyszerre felegyenesedett s remegő hangerővel szólt: Eddig olyan voltam, mint egy angyal, most... S azzal két karjával átölelte nyakamat, megcsókolt. Ebben a csókban több volt az örület mint a szerelem, de több a szerelem, mint amit e földön érezni lehet!

Megcsókolt s ajultan rogyott karjaimba. Mikor magához jött, rémülten kiáltott föl: Hagyjon el, ne kövessen. Nem akarom, hogy valaha lásson. Kerüljön. Kerüljön az ég nevére kérem. Ne akarjon soha látni többé. Ne gondoljon többé reám, én fogok mindkettőnk helyett reá gondolni.

S azzal felszakította az ajtót, elment. Nem láttam soha többé.

Soha többé. Megőrülök ha reá gondolok. Üldöztem heteken át, utcán, színházban, bálon! Csak szemét ismertem s alakját. Szászor vélttem látni őt és soha sem őt. Ki lehet? Ez a kérdés majd a bolondulásba vitt. Szerettem örülni s nem tudtam ki lehet. Tegnap egy levelet kaptam: „Őn már elfeledett, én nem. Mire e levelet olvassa én nem élek! Ha siromon egy imát akar elmondani, menjen ki a temetőbe s kérdezze az őröt azt a legujabb sirt, hol ez van felírva: Marie, ott fogok aludni én.” Semmi aláírás. Mint a tébolyodott rohantam ki reggel a temetőbe. S igazán a frissen hantolt siron, ott állt az oszlop „Marie”. Meghalt, érted, meghalt, tudod mi ez nekem: Meghalt mielőtt láthattam volna egyszer, meghalt, ismeretlenül! Remény nélkül elment, hogy soha sem láthassam! És szeretem, most is, mint egy örült, s meghalnék e pillanatban, ha tudnám a másvilágon nem lenne olyan ismeretlen, mint itt volt. Megörjít a gondolat, ha reá gondolok!

Lerogyott az asztalra s zokogott keservesen. Nem mertem fájdalmát zavarni.

Franciából — c.

rodás, gyöngé zsongás, felő kérdések: Hát csakugyan így vagyunk?

„Az ember megszűnt. Nincs többé gondolat-szabad-ág, nincs többé az érzelmek szabad nyilvánítása. Az alkalmazkodás letört minden önállóságot. Lelkünk, szellemünk rabszolgája a kor uralkodó hangulatának. Nem vagyunk méltóak önnepelni a nagy hősök emlékét; nem is értjük meg azoknak alkotásait, áldozatait. Szabadságban élünk-e?”

Ez a hang vonult át március tizenötödikén a hazán. Hatalmasat menydörgött, meghallották sokan. És összenéztek az emberek. Ennyire elfajzottunk volna?

Igen. Beteg vagy nemzetem, nagyon beteg. Régóta rágja féreg kebledet, régóta fogoly erődben s szenvedsz napról-napra. Kétségbeesett, halvány arcodat nem látták meg, keserves sóhajtsaidat nem hallották, égő sebedre gyógyirt nem rakott senki.

De hogy is rakott volna? Az önzés a pártviszály, a kenyérrigység, a léha élvezetek s a bűnök posványának mély fertőjéből ki emelkedhetett volna fel hozzád, ki láthatott volna a mélységből magos tiszta homlokodig? Ki vehette volna észre szenvedő arcodat?

A fájdalomtól megtörtél, erős, egyenes tested meghajlott, homlokod közelebb jutott a posványoknak fetrengőkhöz s azok észrevettek: meglátták szenvedő arcodat, összetört testedet. Égő sebed már nagyon fájnak, kinodban felkiáltottál s kiáltásod menydörgés volt, az ilyen hangtól elszokott törpek füleinek. Felrezzentek. Hozzád közelednek. Csodálkozva nézik beteg testedet s kérdik: mi bajod van?

Tehát már kérdeznak. Szánalomból, lelkiismeretességből, kötelességből, vagy szeretetből — még rem lehet tudni. Bármí is legyen ám az ok, tény, hogy érdeklődnek irántad. Egyenkint másznak ki a sárból s tisztítják le a hosszú csunya élet alatt rájuk tapadt szenny s közelednek hozzád.

Márciusi hősök szelleme! Add, hogy valóság legyen a látszat, a kegyelet! Ne hadd visszasülyedni a tápáskodókat ismét a sarba! Add, hogy gyógyszer találganak a beteg haza testének égő sebére.

Ünneplések a fővárosban.

A szabadság születésnapjának évfordulójára virradtunk ma. A márciusi szellő nemzeti színű zászlókat lenget, emlékére annak a napnak, melyen borus égből is a legszebb szavak sugara áradt szerteszét. Az ifjúság a nagy márciusi ifjak maradvékai, ismét megjárják azokat a helyeket, ahol egykor ötvenhárom esztendeje már, a szabadság első igéi elhangzottak. A régi lelkesedést új lángra szítja ezen a napon a hagyomány s a kegyelet.

Az egyetemi ifjúság és a székesfőváros polgársága kegyelettel ülte meg a szabadságot kivívásának emléknapját. A nemzeti ünnep alkalmából az egyetemen, valamint a főváros összes iskoláiban szüneteltek az előadások, mindenütt ünnepélyeket rendeztek, amelyeken közreműködtek a tanárok és a növendékek. Az egyetemi ifjúság március 15-iki ünnepe négy részből állt. Délelőtt 11 órakor matiné volt a fővárosi vígadó nagytermében, délután három órakor pedig az Egyetem-téren, majd a múzeum-kertben és végül a Petőfi szobra előtt áldozott az ifjúság a nagy napok emlékének. A részletes műsor a következő volt: A vígadóban. 1. Elnöki megnyitó, mondta *Tahy* Endre az egyetemi kör elnöke. 2. Nemzeti dal, szavalta *Ónody* Jenő. 3. Költmény, írta és szavalta *Ábrányi* Emil. 4. Beszéd, mondta *Bénárd* Ágoston. 5. *Farkas* Imre melódrámája, szavalta *Jenny* Edit kisasszony. 6. Ünnepi beszéd, mondta *Hoek* János orsz. képviselő. 7. Költmény, írta és szavalta *Kéty* Endre. 8. Elnöki zárzó, mondta *Kárpáti-Kerner* Zoltán, a matiné-bizottság elnöke. Az *Egyetem-téren* délután 3 órakor: 1. Petőfi „Talpra magyar!”, szavalta *Bénárd* Ágoston. 2. Beszéd, tartotta *Nagy* József. 3. *Ince* László „Március 15.”, szavalta *Dongó* Árpád. Az *Egyetem-térről* a menet az egyetemi kör zászlója alatt a *Kecskeméti-utca* át a múzeumkertbe vonul.

Nagy fényvel ünnepelték meg a nemzeti ünnepet: a Rannolder intézet, a belvárosi felsőbb leányiskola, a VI. kerületi állami főgimnázium, a VI. VII. és XI. kerületi polgári fiúiskola, a VI. és IX. ker. kereskedelmi iskola, a Deákterti evangélikus népiskola és a pesti zsidó hitközség iskolája és csaknem az összes iskolák.

A vidéken.

Cegléden nagyszabású szabadságünnepet rendeztek a ceglédi polgárok, melyre Kossuth Ferenc orsz. képviselőt is meghívták, ki azonban betegsége miatt gátolva lévén a megjelenésben, magát *Barta* Ödönnel képviseltette.

Az ünnepi beszédet *Bartha* Ödön orszgy. képviselő mondta, míg a nemzeti dalt *Ráth* Endre, a függetlenségi és 48-as párt titkára szavalta.

Munkácson nagy lelkesedéssel ünnepelték meg március 15-ét. *Sütő* Kálmán beregi ev. ref. esperes mondta az alkalmi beszédet. A főgimnáziumi önképzőkör szintén megünnepelte külön március idusát.

Nagyvárad városa is fényesen ünnepelte meg március 15-ét. Ünnepelet tartott a 48-as népkörben, a zugligeti színházban. Ünnepelet a kir. kath. jogakadémia polgársága, a nagyvárad prem. főgimnázium „Eötvös olvasóköre”, a nagyvárad m. kir. állami főreáliskola, a nagyvárad közs. polg. fiúiskola, a Réthy népkör és az orthodox izr. polgári és elemi iskola.

Kecskeméten a függetlenségi és 48-as polgárok köre hazafiai ünnepelet rendezett, melyen az ünnepi beszédet dr. *Rády* Lajos tartotta.

Kolozsváron az ev. ref. kollégium és az áll. tanítóképző-intézet ifjúsági önképzőköre tartott ünnepélyeket.

Aradon a nemzeti ünnepelet rendező bizottság március 14. este zenés takarodót rendezett. A fáklásmenetet az áll. tanítóképző-intézet ifjúsága rendezte. A ref. templomban ma ünnepi istentisztelet volt.

Szentesen a Kossuth-kör fényes ünnepélyt rendezett a főtéren. Ünnepi beszédet mondottak *Dienes* Márton országgyűlési képviselő és *Uray* Imre, dr. *Tasnády* Antal pedig alkalmi ódát szavalt. Este a Kossuth-körben banket volt.

Szegeden az iskolák, egyetek már napok óta fardoztak a március 15-iki ünnepelet előkészítésén. Ünnepelet áll az állami főreáliskola, az állami főgimnázium, a felső kereskedelmi iskola, a belvárosi községi népiskola, a móravárosi tanítótestület, a községi polgári leányiskola és az iparostanone-iskola.

Gyalán március 15-én, reggel fél 9-kor ünnepi istentisztelet volt; délután gyűlekezés a 48-as kör előtt, onnan zeneszó és zászlókkal kivonulás a vasúthoz *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő fogadása, azután bevonulás a népkerti helyiségbe, ahol *Kovács* Lajos a gyulai függetlenségi és 48-as párt elnöke tartotta az ünnepi megnyitó beszédet. Utána *Dombi* Lajos ev. ref. lelkész beszédet mire *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő mondta el az ünnepi beszédet. *Rácz* János ügyvédjelölt szavazata zárta be az ünnepelet. Este disztrakoma volt.

Nagybeaskereken a r. kath. templomban délelőtt 10 órakor ünnepélyes nagymisét, az izraelita templomban reggel 7 órakor, a református templomban délelőtt 10 órakor istentiszteletet tartottak.

Petőfi emléke Szalk-Szentmártonban.

A lelkes szalk-szentmártoniak díszes emléktáblával jelelték meg március idusán azt a házat, ahol *Petőfi* szülői laktak s melyben a halhatatlan költő legszebb költeményének egy részét írta.

A Szalk-Szentmárton főutcáján az odaváló „Nagyvendéglő” falában helyezték el az emléktáblát.

A háznak, amely maig is úgy áll, ahogyan akkor állt, faoszlopokon nyugvó nagy, széles folyosója van az udvar felől. A folyosóról egy kis benyílóba juthatni, amelyből jobbra egy kis szoba van két ablakkal az udvarra. Az egyik ablak üvegén a legutóbbi időkig kegyelettel őrizték *Petőfi*nek odakarcolt névalírását, pár évvel ezelőtt azonban a becses ablaktáblát *Jakab* Géza kis-körösi körjegyző elkérte azzal, hogy a kis-körösi *Petőfi*-házban akarja elhelyezni. A benyíló ajtajával átellenben egy másik szoba van, amelynek egyik ablaka az udvarra nyílik. *Petőfi* a most említett két szobában felváltva dolgozott.

A baloldali, legzélső ablak, *Petőfi*-utcai szobájának az utcai ablaka volt. A mellé helyezik az emléktáblát el.

FŐVÁROS.

A magánjog korlátozása.

Budapest, március 15.

Törvények rendje között élünk. Szabályozva van minden lépésünk s a csecsemő születésétől az utolsó lélekzétvételeig nincs az életnek olyan mozzanata, amelyre a civilizált találmányosság meg ne alkotta volna a törvényes paragrafusát.

S mégis, mintha a gyarló emberi elme megbicsaklott volna s alkotásainak tömeges létrehozása közben kifelejtett volna egy-egy szakaszt. Olyan szakaszokat, amelyek nemcsak az egyén ellen szolgálnak pajzsképpen, hanem megvédnek a hatóság tulkapásai ellen is.

Ilyen törvényeink nincsenek. Az emberiség mindenképp szabályozott határok közé szorítva él, lehetőleg védve van egyik a másikkal szemben, csak ott nincs védelem, ahol legnagyobb rá a szükség: az emberiség fölé rendelt hatósággal szemben.

A hatóságnak teljesen ki van az ember szolgáltatva. Hogy mennyire? Ime a példa:

A székesfőváros építésügyi szabályzatában van egy pont, amely jogot ad a hatóságnak arra, hogy szabályozás alatt álló területekre megtagadhassa az építési engedélyt, illetőleg annak kiadását egy évig függőben tartassa. Ha egy év alatt a szabályozás ügye el nem dől, a hatóság köteles vagy kisajátítani az ingatlant, vagy megadni a kért építési engedélyt.

Hogy a hatóság milyen címen korlátozza a magán tulajdonos jogait, arról a kérdéses szakasz hallgat. Hogy ennél képtelenebb rendelkezés sehol sincs, azt fölösleges bizonyítani. A hatóság ugyanis még egyetlen szabályozási kérdést sem intézett el egy év alatt, de ennek ellenében igen sok existenciát pusztult el azalatt az idő alatt, amíg a tulajdonával való szabadrendelkezéstől meg volt fosztva.

Ennek a tarthatatlan rendelkezésnek legújabb jelenségei most tapasztalhatók. Kortesfogás és más egyéb intenciók szükségesnek vélték, hogy a Dob-utcaból sugárutat létesítsen a város. Aki a főváros mai pénzügyi viszonyait ismeri, tudja, hogy ennek a tervnek nincs komoly alapja, megvalósítása ez időszertint lehetetlenség. A főváros vezető köréi mindamellett napirendre vették a Dob-utca kiszélesítését s készítették a szabályozási terveket.

Mikor lesznek kész ezek a tervek, mikor kerülnek egyáltalán megvalósításra: senki sem tudja. A főváros azonban azon a címen, hogy a Dob-utca szabályozás alatt áll, sorra megtagadja az építési engedélyeket. Megtagadja nemcsak az újakat, hanem azokat is, amelyeket a szabályozás kérdésének fölvetése előtt, tettek folyamatba. Megtagadja olyanoknak, akik a sugárut-ideájának fölmerülése előtt kérték az engedélyt s hogy gyorsan építkezessenek, lerombolták a régi házakat s most ott állanak hajléktalanul az üres telken, amelynek semmi értéke nincs, míg az építési korlátozás érvényben van.

Jogállamban élünk s mégis kételkedve kérdezzük: csakugyan abban élünk-e? Vagy olyan területen tartozkodunk, ahol a hatóság esztelen önkényének védtelenül jó ki van szolgáltatva minden: az ember, a hozzátartozó jogokkal egyetemben?

— **A zugligeti végállomás.** A tavalyi szerencsétlenség óta az összes érdekelt faktorok folyton tárgyalják a lejtőre épített zugligeti vasút végállomásának átalakítását, de már itt a tavasz s még eddig egyetlen tervben sem állapodtak meg. A mérnöki hivatal legutóbb azt jáéasolta, hogy a végállomást 600 méterrel följebb az ut jobb oldalán létesítsék. A közúti vasut ma ezt a tervet is visszautasította. A vasutat nem vihetik keresztül a meredek uton. A mérnöki hivatal terve olyan költséges kisajátításokkal járna, amiket a társaság nem vállal el. Leghelyesebb, ha a jelenlegi végállomást lemélyítik, vagy pedig a *Szarvas* vendéglő előtti réten csinálnak új végállomást.

— **A kincstár és az árvíz.** A földmívelésügyi miniszter értesítette a fővárost, hogy árvíz veszedelem esetén a katonaság segédkezése is igénybe vehető. A segédkezés és az elhasználandó kincstári anyagok költségeit a főváros viseli. A városnak azonban jogában áll a költségeket azoktól behajtani, akiknek érdekében a katonai segítséget kirendelték.

— **A bombatéri vásárcsarnok építése.** A budai oldalon serényen folyik a bombatéri vásárcsarnok építése. A mérnöki hivatal ma beterveztette az ács, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, burkoló munkákra kiírandó árlejtés föltételeit. A munkákra 137.875 koronát irányoztak elő.

— **Elmaradt parkozás.** A Corvintert most kellett volna parkozni. A tanács ma elhatározta, hogy a parkozást csak a *Millacher*-féle diszkut felállítását után hajthatja végre.

— **A szűkebb körű árlejtések.** Amióta a főváros háztartásának rendbehozását kimondotta a törvényhatóság, egyik alapelv lenne az is, hogy minden munkára nyilvános árlejtés útján kell vállalkozót szerezni. Ennek az elvnek megvalósítása, úgy látszik, nem olyan könnyű, mert a tanács is, a mérnöki hivatal is, ahol lehet, szűkebb körű árlejtésen adja ki a munkákat. A sertés közvágóhídi nagyobb munkáktól eltekintve, a mérnöki hivatal ma a bombatéri vásárcsarnok tetőfedési és a Flórián templom restaurálási munkáira kérte a szűkebb körű árlejtés elrendelését.

— **A sertésközvágóhíd vasútja.** A sertésközvágóhíd megnyitásához föltétlenül szükséges sok fontos dolog között a főváros a vasut építést is utolsónak hagyta. A kereskedelmi és belügyi miniszteriumokkal most alkudozik afölött, hogy milyen vasut vigyen az új vágóhídhöz. A mérnöki hivatal ma két vonalra tett javaslatot. Az egyik a közúti vasut soroksári-ú-i vonala, amelyet a

haraszi helyi-érdekű vasut sinjein és egy nyitandó új utcán akarnak a vágóhidhoz vezetni. A másik a városi villamos mester-utcai vonala, amely a Ferencvárosi pályaudvar áthidalásával a Marhavásártéri állások mögött menne a máv. aluljárójáig, ott bekanyarodva a ferencvárosi gázgyár előtt, ideiglenes pályán érné el a vágóhid főkapuját. A mérnöki hivatal az utóbbi vonal sűrűs kiépítését ajánlja annál inkább, mert maguk az érdekelt hentesiparosok is erre a vonalra reflektálnak. Az iparosok feldolgozó műhelyei mind a mester-utcai vonal körül vannak s a hatóság nem kívánhatja, hogy nagy idővesztéséget okozó kerülő uton közlekedjenek a vágóhidhoz.

KÜLFÖLD.

Osztrák helyzet.

Budapest, március 15.

A parlament tegnapi ülésén egy szocialdemokrata képviselő élénk támadást intézett Magyarország ellen. Hazánknak az osztrák vasutakra való befolyásáról beszélve, minden vasuti hátramaradásuknak az okát a magyarokban látja! „A dalmát vasut kiépítése — szerinte — égető szükség Ausztriára s nem építik ki, mert megakadályozza az összállami érdek! S mi az összállami érdek? Magyarország!” Ennek a kapcsán olyanokat mond, hogy mi szívjuk ki Ausztria lakosságának véréből s uzsoráskodunk a nép jöletéből. Ugy látszik Ellenbogen szocialista képviselő ur, jobban ért a szocialdemokráciához, mint a nemzetgazdasághoz, mert kissé elhajtja a súlyt az, aki rólunk azt meri mondani, hogy mi szipolyozzuk ki Ausztriát. Vagy talán a támadás hevében összevetette a monarchia két részét!

Az ülés lefolyásáról következők a távirataink:

Az interpellációk után, a napirend első szónoka *Sylvester* a javaslat mellett beszél s reméli, hogy a haladás útján Ausztria szép jövő elé néz! *Kaftan* ugyanilyen hangú beszéde után *Wittek* vasutügyi miniszter a javaslat céljait kifejti. A javaslat legfontosabb részének a trieszti második vonal kiépítését tartja, melyben nagy szerep vár Csehországra is. Ezáltal egyúttal Trieszt nagy kereskedő várossá leand, utal erre vonatkozólag Hamburg példájára. Ezután következett *Ellenbogen* beszéde, melyről főntebb megemlékeztünk. A beszéd tenorját megértendő csak szavaiból idézünk: Nem, tudjuk megérteni a Lajtán túli kedves testvéreink vakmerőségét, akik nemcsak minden ügyünkbe beleavatkoznak, hanem minisztereink is mindenben az ő javukra döntenek! Hogy Magyarország politikája nálunk uralkodó, ez minisztereink ferde felfogásának eredménye. *Wittek* válasza után az ülés véget ért.

Az urak háza is ülést tartott, mely minden vita nélkül folyt le. — A miniszterelnök átiratának felolvasása után áttértek az ujoncjavaslat tárgyalására, mely javaslatot minden vita nélkül mind a három olvasásban elfogadtak. Azután megválasztották a quota bizottság tagjait. Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A német császár elleni merénylet.

Bréma, márc. 15. Egy lakatossegéd jelentkezett a bíróságnál, hogy a vasdarabot ő vesztette el az utcán. Mivel bebizonyított az asszony állítása, hogy ő az utcán látta azt feküdni a merénylet idején.

Bréma, márc. 15. Az a feltevés mindinkább lábra kap és terjed, hogy a császárt nem az az ördült sebesítette meg a vasdarabbal, hanem lövés történt valami ház tetőjéről vagy padlás ablakából.

Az angol király koronázása.

London, márc. 15. A koronázás alighanem a jövő év májusában fog megtörténni!

Khinai zavarok.

márc. 15.

Mint gondolni lehetett, az európai hatalmaságok kezdenek egymás között is ellenségeskedni s a szép egyetértés, amivel a konc megszerzését elősegítették, az osztozkodásnál felbomlott. Azok a hatalmak, melyeknek határai érintik az érdekeket leginkább, természetesen, azok az elsők a bonyodalomban. Oroszország és Japán — ami nem annyit jelent, hogy Oroszország az európai hatalmasságokkal azért az egyetértést fentartaná — feltékenysége rossz szemmel nézi a többi államok működését is.

Következő jelentéseink vannak:

New-York, márc. 15. Az oroszok csapatokat küldtek Pecsilibé, valószínűleg azzal a céllal, hogy Japán megfélemlítsék a további erősebb akciók kifejtésében.

London, márc. 15. Az orosz követ óvást tett a kínai hivatalnokok további minden megbüntetésére ellen. Itt ebben azt látják, hogy Oroszországnak a többi hatalmak megkerülésével Khina engedményeket tett.

Fiume, márc. 15. A külügyminiszterium elhatározta Észak-Kínába még két konzulátus felállítását.

Berlin, márc. 15. Gróf Waldersee elutazott Tsingtauba.

Az angol-bur háború.

Budapest, március 15.

A különböző táviratok oly ködbe burkolják a helyzetet, hogy szinte lehetetlen áttekinteni a dolgok jelenlegi álláspontját. Angol táviratok szerint Botha s a bur tabornokok örömmel ragadják meg a béke enyhe feltételeit s De Wett sem fog guerilla harcot folytatni a még fegyverben levő seregeivel. Krüger és az ő köre ellenben tagadják, hogy egyáltalán most szó lehetne a békekötésről. De más részről értesülünk, hogy a Krüger táviratait nem is bocsátják sem ki, sem be Délafrikába. A legnagyobb ellenség pedig a pestis, mindegyre terjed, talán ez a legnagyobb pressió, a békekötést illetőleg.

A következő távirataink vannak.

London márc. 15. Botha kapitulációját minden órában várják.

Brüsszel márc. 15. Pretóriai sürgöny szerint a békekötés a legközelebb megfog történni.

London márc. 15. Bothát az enyhe feltételek kellemesen lepték meg. Azt hiszi, hogy ilyen feltételek mellett De Wett is kapitulál.

Fokváros márc. 15. A pestis egyre terjed. 50 új eset fordult elő az utolsó 3 napon.

London márc. 15. A béke feltételeiben benne van az amnestia mindenki számára. Polgári kormány, Botha, Stein, De Wett részvételével az államtanácsban. Pénzübeli segélyek ígérete a huroknak a leégetett farnok felépítésére.

Keleti helyzet.

Szófia, márc. 15. E hónap 31-ikén a macedón bizottság rendkívüli kongresszust tart, melynek tárgya az a bonyodalom tárgyalása lesz, mely Bulgária és Macedónia között tört ki.

Francia minisztertanács.

Páris, márc. 15. Az Elysée palotában rendkívüli miniszter tanács volt, mely a kéteves katonai szolgálattal foglalkozott. André hadügyminiszter lehetetnek mondotta a kérdést, bár többféle feltétel beálltától tette függővé.

Inzultált szerkesztő.

Páris, márc. 15. Castellane gróf a Figaro szerkesztőjét egy polemikából kifolyólag inzultálta.

Karcolatok.

(Március 15.)

A gondolat szabadságának ünnepe milyen rosszul esik látnunk a gondolat szabadságát.

„Gedanken sind Zolffrei“ ... Vajjon elmeri ezt mondani a szubvencionált sajtó és a revolver-zsurnalisztika?

Mennyi magyar van, akinek csak a márciusi sörről ha jutnak eszébe a márciusi napok!

De vannak aztán nagy szájak, amelyek hasznukra fordítják az általános lelkesedést.

Ez aztán a dupla márciusi magyarság.

Március 15-én ujjong a nemzet. April 11-én fátylasmenetet rendez a populus Bánffyánus és nyugotán viselkednek a szocialisták.

Sohse fáj oly igen, mint ezen a napon, hogy nincs Kossuth Lajosunk, nincs Petőfi Sándorunk! Van márciusi ifjúság, amely méltón lelkesül, bizik a jövőben és ... megveti a jelent!

„Talpra magyar!“

Ezt 1848-ban hangoztattuk.

Talpalj magyar! Talpat nyalj honfú! az a mai nap szava.

Gili Balázs.

Az Országos Nemzeti Szövetség közgyűlése.

Az új városháza dísztermet teljesen megtöltő, díszes közönség jelenlétében tartotta meg ma közgyűlését az Országos Nemzeti Szövetség.

A közgyűlést Márkus József főpolgármester a szövetség társelnöke nyitotta meg. Üdvözölte a közönséget, ismertette a nemzeti szövetség nemesség, hazafias célját: minden rendelkezésére álló erővel közremunkálni a társadalmi egységet, a társadalmi rendet zavaró okoknak és ezek hatásainak megszüntetésére. Ily módon akarja felkelteni, ébrentartani, fejleszteni és egyesíteni a társadalomban rejlő erőket is elősegíteni azok minél teljesebb érvényesülését a köz javára.

E célok megvalósítása csak hosszú kitartó munkával lehetséges, amely nem csügged el a kezdet nehézségeinek a küzdelem esetleges sikertelenségeinek láttára, de amely erős akarattal, szilárd elhatározással, igyekszik leküzdeni minden akadályt, amelyet útjában talál.

Szövetségünk fennállása eredményes munkássága mulhatlanul megkövetelik, hogy a közönség az eddiginél melegebb érdeklődést, az eddiginél nagyobb áldozatkészséget tanúsítson hazafias céljaink és törekvéseink iránt.

Ez okból szövetségünk tanácsa felhívást intézett az ország hazafias közönségéhez.

Vajha e felhívás visszhangra találna, vajha annak a dicső korszaknak ragyogó példájából, amelynek emlékét a mai napon hálával, kegyelettel és áhítattal üli meg a nemzet, levonna a mai nemzedék a tanúságot arra, mire képes egy nemzet lelkesedése és kitartása. Vajha megszállná a mai nemzedéket e nagy idők szelleme, hogy attól áthatva felül tudna emelkedni az egyéni érdekek küzdelmeinek önzéssel telt sivar légkörén és nemcsak lelkesedni, de egyúttal kitartással, odaadással munkálkodni is tudna az eszmék, az elvek, az idealok diadaláért. Ez óhajással szívemben — az ülést megnyitom.

Zugó taps és percekig tartó éljenzés fogadta ezt a beszédet, mely után gróf Majláth József tartott előadást a kivándorlásról. Miután részletesen, adatokkal ismertette a kivándorlási ügyet és sötét képet rajzolt a kivándorlók helyzetéről, három főfelvetést nem lehet, de a kivándorlót messze utjában irányítani, támogatni kell.

1.) A kivándorlást megakadályozni nem lehet, de a kivándorlót messze utjában irányítani, támogatni kell.

2.) A második feladat volna a kivándorlót a magyar nemzet javára továbbra is megtartani, hogy el ne felejtse nyelvét, el ne hagyja vallását.

3.) Ha a kivándorló haza akar jönni, azt neki minden telhető módon állami és társadalmi uton meg kell könnyíteni.

Az előadást nagy figyelemmel hallgatták és végül lelkesen megtapsolták.

Ezután Márkus József elnök konstata, hogy a közgyűlés nem határozatképes, mert nincs jelen 100 tag. Ennek folytán az évi jelentés előterjesztése és a tárgyszózat egyéb érdemleges pontjai elmaradtak a legközelebb egybehívandó közgyűlésre.

Végül Rákosi Jenő mondott rövid záróbeszédet. Gróf Majláth felolvasásából indul ki. És ezzel kapcsolatban a bevándorlásról akar beszélni. Nem az emberek bevándorlásáról, mert az oly csekély, hogy figyelemre alig érdemes. Hanem van egy másik bevándorlás: az idegen izlés, divat, gondolkodás, művészet, sport, az idegen szokás bevándorlása. Ezzel a bevándorlással kell megküzdeni, ezeket a bevándorlókat kell átalakítani. De ehhez erő kell, amelyet a nemzetben kell ébreszteni. Kívánja, hogy a Nemzeti Szövetség valósítsa meg ezt a feladatot.

Zugó taps és tetszészaj között zárta be Márkus József főpolgármester a közgyűlést.

Csúz és kőszvénynél

hatásban felülmúlva a Zoltán-féle csúz- és kőszvény elleni készítmény, mert a beteg, kik 15-20 éve szenvednek s furdókat és gyöngyöket használtak eredménytelenül, — e szernek köszönhetik meggyógyulásukat, Gróf S. Károly.

ZOLTÁN BELA gyógyszeriarában
BUDAPEST,
V. Sémán-utca és Szabadság-út sarkán.

NAPIHIREK.

Budapest, március 15.

— **(Udvari és személyi hírek.)** Bécsből jelentik: a király április második felében Budapestre utazik s hosszabb ideig marad a magyar fővárosban. A király budapesti tartózkodása idején a várpalotában több udvari ebédés a Vörösmarty diszszemle lesz. — *Lajos Viktor* főherceg még mindig ágyban fekvő beteg. — *Dr. Resek* osztrák miniszter Prágából Bécsbe utazott.

— **(Frigyess főherceg jubileuma.)** *Frigyess* főherceg taborszernagy és a pozsonyi ötödik hadtest parancsnoka ma ünnepli katonai szolgálatainak harmincéves jubileumát. A főherceg ezélt harminc évvel lépett be a tiroli vadászrezdibe. Frigyess főherceg katonai szolgálatainak tulnyomó részét Pozsonyban töltötte. 1882-ben nevezték ki a pozsonyi huszonhetedik gyalogdandár parancsnokává és azóta állandóan ott tartozkodik. A főherceg katonai szolgálatainak harmincadik évfordulóját családjával Cannesban tölti, ahová már tegnap megérkezett.

— **(Uj orvos klub a fővárosban.)** Mint biztos forrásból értesülünk, az orvosok új klubot alakítanak Budapesten. Hetek óta folytak a tanácskozások s a napokban vezettek eredményre. A mozgalom élén *dr. Kéty Károly* egyetemi tanár áll. Eddigél *kétszázötvenen* írták alá belépésüket az alakítandó klub tag-lajstromába. Helyiségüket egyelőre a „Royal” szállodában rendezik be. Az orvosoknak ezen új klub alakításával az a céljuk, hogy megkönnyítsék társadalmi érintkezéseket s bajaik orvoslását csak hívatott orvosok tárgyalják.

— **(Vajda-únyad vára.)** A millenáris kiállítás egyik legérdekesebb épülete, a történelmi csoport, újra disze lesz a Városligetnek. *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter a fővárosba ma küldött leiratában értesíti a székes főváros törvényhatóságát, hogy elfogadja azokat a föltételeket, amelyek a közgyűlés a mezőgazdasági muzeum telkél szolgáló városi terület átengedésében esatolt. A miniszter a mezőgazdasági muzeum elhelyezése céljából újból föl akarja építtetni az ezredéves kiállításkor nagy elismerést aratott történelmi épületesoportot, még pedig állandó jelleggel, szilárd anyagokból. Most, hogy e területet a főváros elvileg átengedte, a miniszter a lehető legrövidebb idő alatt meg akarja kezdetni az építkezést s ezért kéri a főváros hatóságát, hogy a területnek végleges átvételére vonatkozólag megkötendő szerződés tervezetét készíttesse el s hozzá minél előbb mutassa be, hogy így annak a szövege, a kincstári jogügyek igazgatóságának a közbenjöttével megállapítható legyen.

— **(Március tizenharmadika Bécsben.)** Márc. 13-ikát az idén is, mint minden évben megünnepelték a demokrata egyetek. Koszorukat vitték ki a márciusi elesettek sírjára, ahol *dr. Kronavetter* nagyhatású beszédben méltatta e nap jelentőségét.

A demokrata-egylet este ünnepélyt rendezett a „Hotel Franc” disztermében, melyen az összes ellenzéki képviselők megjelentek egy a csehek mint a nagynémetek. Az este szenatiója *Klofac* beszéde volt, ki poharát ürté a cseh-német barátságra, ha együttesen küzdenek a közös célért: szabadsáért, egyenlőségért.

A reform klub is megülte ez ünnepet, ezen *dr. Knopp* mondta beszédét, amelyben összehasonlította az akkori küzdelmek célját a mostanival, s beszédét azzal végezte, hogy itt van már az idő, visszaállítani Ausztriát ismét arra az álláspontra, honnét most már lezuhanóban van!

— **(Éhség a Felvidéken.)** Szomorú hírek érkeznek Bereg megyének Ungmegyével határos néhány községéből. Kiűtött az éhség és a lakosság mondhatatlan nyomorban szenved. A főszolgabíró *Egan* Edéhez és a főispánhoz fordult gyors segítségért. Nagy az inség Zemplén vármegye *sztropkói* járásában is. A mult nyáron valami féreg úgy alárágta a vetést, hogy még magnak való sem termett, burgonya is alig van, kereset pedig éppenséggel nem akad. Az oroszporubai, sitnyici, verekóci és alsó-olsóci fűrészgárakban többnyire lengyel munkásokat alkalmaznak. A nép most a bójiban, mivel hiányzik főtápláléka, a burgonya, vadalmával és vadkörtevel tengeti életét, de még az ilyen aszalt gyümölcs is kevés van. *Molnár* István főispán *Prihoda* Etele vármegyei aljegyzőt küldötte ki,

hogy járja be az inséges vidéket. A főispán kiküldötte sok helyen igen szomorú tapasztalatokat tett. Talált olyan falut, ahol a bíró tizenöt éves fia tanítja a gyerekeket, a bíró pedig a tanításra szánt termet istállónak használja. A kereskedelmi miniszter inségmunkára 14 ezer koronát küldött az inséges járás népének.

— **(Benczur József sorsa.)** Egy kopott külsejű öreg embert, megtört aggyasztánt szállítottak tegnap Kolozsvár dolgozóházába. Ugy szédtek fel az aszfaltról, ahol a betegségtől s az éhségtől elesigázva összeesett. Mikor eszméletére tért elmondta élete történetét, amely elejétől végig sötét és szomorú. Valamikor jó módban élt, később elszegényedett s városról-városra bolyongott, házalásból tengetve életét, mert nemcsak magáról kellett gondoskodnia, hanem feleségéről és hét gyermekéről is. Már egy kis jómódra kezdett szert tenni, midőn egy jóhiszemű elvállalt kezesség minden vagyonától megfosztotta. Pedig Benczur ekkoriban nyolc sátorral árult a medgyesi piacon. Azután tűz pusztította el sátrait s a holmijait. Benczur családjával együtt, koldusbotra jutott s ehhez járult meg, hogy az ijedségtől szivbajt kapott, mely azóta szakadatlanul kinozza s elviselhetetlenné teszi öreg napjait.

Benczur József március elején utazott Medgyesről Kolozsvárra, ahol engedélyt kapott a várostól, hogy a Gergely-napi vásárkor házalhasson. E közben megkísérelte, hogy valami állás után nézzen, mert a városról-városra való járás most már föltöttebb terhére esett. De hiába próbálkozott. Még csak annyit sem tudott megkeresni, amiből napi élelmét megvásárolja. Öt nap óta nem evett semmit, az éhség s szivbaja megtörte, — a rendőrök szédtek fel és vitték be a dolgozóházba a Mátyas királytér aszfaltjáról.

A kolozsvári börtön cellájában most egyre sir s folyton ezt hajtogatja:

— Vigyenek haza a családomhoz! Mit csinál szegény feleségem, meg a gyermekeim? Én meghalok inkább, csak ők ne nyomorogjanak.

Benczur József öccse Benczur Sándor nyugalmazott tábornoknak és közeli rokona Benczur Gyula festőművésznek.

— **(Telefon Makón.)** A makóiaknak nagy az örömük. Tegnap kapták meg régóta sürgetett választát a kereskedelmi miniszternek, mely szerint még e hónapban megkapják a telefon összeköttetést. A leirat így szól:

A makói közhasználatu távbeszélő hálózatnak az országos távbeszélő hálózatba bevonása tárgyában közvetlenül hozzám intézett kérelmére értesitem az együletet, hogy a szeged-makói összekötő vonal megépítése iránt már intézkedtem és hogy a makói hálózat az országos hálózattal még folyó év folyamán fog összeköttetésbe hozatni.

Budapest, 1901. március hó 9-én.

A miniszter megbízásából:

Szalay
p. t. főigazgató.

— **(Letartóztatott „szabdkörműves.”)** Veszedelem szedelgőt tartóztattak le ma Budapesten. Már régebb idő óta hiszék eny emberekre vadászott s ezek közül sokat hálózába is kerített. Szabdkörművesnek adta ki magát, ismerte ezeken jeleit s több mint husz szabdkörművest pumpolt meg ilyen módon. A jó multkor beállított egy budapesti nyomdászhoz s ettől nagyobb összeg pénzt csalt ki. Ekkor fejjelentést tettek ellene s a szabdkörműves nagypáholy mtette a szabdkörműveseket, hogy óvakodjanak ettől a címeres gazembertől. A jómádar tegnap ismét beállított egy nagykereskedőhöz és hivatkozva arra, hogy ő szabdkörműves, pénzt követelt tőle.

— Várjon egy kicsit barátom — mondta neki a kereskedő — váltani küldök előbb, addig foglaljon helyet. A „szabdkörműves ur” leült, a kereskedő megismerte benne a csalót és titokban rendőrrét küldött. Bevitték a főkapitányságra, bárhogy ellenkezett is. Az ügyeletes rendőrtisztviselő elé vezették, aki már jól ismerte a furfangos csalót.

— Hisz’ maga tizenháromszor volt már büntetve — mondja neki, amikor meglátja.

— Engedelmet kérek, *becsületszavamra mondom, hogy csak hetszer!*

— No, az is szép rekord!

Tsuk Lajosnak hívják a veszedelmes embert. Negyven éves. Hét nyelven beszél. *Böhm, Gelb, Colb, Donhöffer* és *Altmann* nevek alatt üzte különböző szedelgéseit. Fényképe már rég óta benn van a rendőrség feketekönyvében.

— **(Egy anya bűme.)** Nem érdemli meg az anya nevet *Kovács* Magdolna cselédeány. Huzamosabb idő óta barátkozott egy boltoslegényvel s a leány, hogy szegényétől megszabaduljon, tegnap a Márton-utca tizedik szám alatt levő házban leánygyermekét nyomban a megszületése után a kanálisba dobta. A csecsemő siránkozására a házbelielk összeszaladtak és rendőrt hívtak. A rendőrség azután kihuzatta a csecsemőt a kanálisból, de

már későn, addigra megfult szegényke. A kis holttestet az orvostani intézetbe szállították, a bűnső anya ellen pedig a hatóság megindította a vizsgálatot.

— **(Őskori lelet.)** Ritka hal akadt *Ugrenics* András újvidéki halász hálózába. Tegnap délelőtt a Dunán ladikkal *Karlóca* felé evezett, hálóját pedig a Dunába vetette. Egyszerre valami nehéz tárgy akadt a hálózába, mely a ladikot kis hítja, hogy fel nem fordította. Azon hiszemben, hogy egy hatalmas halat fogott, sietve felhuzta a háló, melyben legnagyobb csodálkozására egy monstruusz csont fogat talált, melynek sulya 15 kilót tett ki. A furesa leletet a városba hozta, hol felvilágosították a még mindig csodálkozó halászt, hogy a kihalszott tárgy egy őskori lelet, egy mamut foga, mely ritkaságánál fogva nagy értékkel bír. *Ugrenics* András pedig csak akkor nyugodott meg, mikor megtudta, hogy a talált mamutfog legalább annyi értékkel bír, mint ugyanolyan sulyu hal.

— **(Öngyilkossági kísérletek.)** *Siltz* István 22 éves bognárlegény a szájába lött. — *Poderszky* József 40 éves napszámos többször mellbe szurta magát. — *Tobolovszky* Katalin kassai születésű 22 éves szakácsnő marólugot ivott. Mind a hármat a Rókusban ápolják.

— **(A vizállás.)** A földmívelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához ma érkezett jelentések szerint a Duna felső szakaszán Komáromig közepesen aluli víz mellett apadó jellegű, lefelé, valamivel a közepesen felüli magasságban áradó. Budapesten a víz tegnap óta 36 centiméterrel áradt s mai magassága 406 centiméter. A Tisza Naményon alul erősen árad a közepesen felüli vizmagasság mellett s gyengén árad a Szamos, Dráva, Száva, a Körösök és Bodrog. Veszedelem egyáltalán sehol sincsen.

— **Vonat-megnyitás.** Értesítjük az utazó közönséget, hogy a Bánréve-őzdi vonalon levő Sajó-Várkony megállóhelyt teljes jegy-íadásra és podgyász felvételre folyó évi március hó 15-iki 8111. sz. vonattal megnyitjuk.

x **Művészi kivitelű fényképeket** és nagyításokat készít előnyös árak mellett *Rivoli fényképezési műterem, VII., Kerepesi-ut 30. sz.* — Nagy választék elegáns jelmezekben díjtalanul. Felvételek az esti órákba is történnek.

x **Hölgyeim!** Tessenek megtekinteni a Szent-Lőrinci porcellán-festőgyár városi raktárában, Teréz-körut 32. sz. a. naponta beérkezett új-donságokat. Szent-Lőrinci porcellán-gyár. Városi raktár Budapest, VI., Teréz-körut 32. sz. *Kuhinka* István K. örököségi üvegyárának főképviseelője és egyedüli raktára.

x **Mindenki,** aki közsvényben, rheumában, neuralgiában, fülzugásban, epilepsiában, álmatalanságban, migrénben, étvágytalanságban, asthmában és egyáltalában ideggyalban szeaved az egész világon elismert kitünő elektromágneses kereszt *R. B. 86967.* melynek hatásáról ma ismét a következő levél tanuskodik: *Tisztelt Müller* az! Én öt év óta rheumában, fülzugásban és fejfájásban szenvedek, mióta pedig az *R. B. 86967.* számú villanydelejes keresztet vettem és folytonosan viselem, teljesen egészséges lettem, amit köszönetem kimondása mellett elismerek. Kiváló tisztelettel *Agovest, 1900 november 1-én.* *Johanna Bäümel* mp. Ezen készülék 3 frt, kapható a föltalálónál: *Müller Albert* Budapest, V., *Vadász-utca 42/F.*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A Nemzeti Színházban** tegnap este a „Nagymamát” adták szerepváltozással, amennyiben *Csillag T.* „Mártha” szerepét *Vásárhelyi G.* játszotta. Amennyire egyéniségének megfelelő szerepben szép alakításokat láttunk *Vásárhelyi G.* zellától, *Mártha* szerepe annyira eltér az ő kezeiben. Nem is értjük mért osztották neki ezt a szerepet, mikor a nemzetinél erre a naiv szerepkörre elég kitünő tehetség van, aki a *Csillag* szerepkörét fényesen betudja tölteni.

* **Zichy Géza hangversenye Bécsben.** *Bécsből* táviratozzák, hogy gróf *Zichy* Géza a Musikvereinsaal-ban tegnap eljátszotta új zongorahangversenyét. A terem zsufolásig megtelt s a műértő közönség — úgy az új zenemű szépségeitől mint a szerző remek játékától elragadtatva — helyeiről felemelkedve állva, hallgatta meg az előadást. A művész grófnak még három darabot kellett ráadásul játszania. A hangversenyt a Liszt-emlék javára rendezték. Gróf *Zichy* Géza számos koszort kapott.

* **K. Gerő Lina Kolozsvárt.** Tegnap volt negyvenéves jubileuma *Török* Károly színésznek

A kolozsvári színház tagjának. Ez alkalomból K. Gerő Lina a Nemzeti Színház művésznője Kolozsvárra utazott, hogy vendégszereplésével, még fényesebbé tegye a jubiláris est sikerét. Dóczy Lajos „Csók”-jában lépett fel s *Marittát* játszotta. Megjelenésekor percekig tartó taps, báborkoszu s virágerdő fogadta. A művésznő kedvelt kolozsvári közönsége óriási lelkesedése között játszotta végig Maritta bájos szerepét.

* **Hangverseny a Royalban.** Bulss Pál porosz udvari kamarazenei vasárnap, március 17-én este fél nyolc órakor a Royal-szálló termében Vecsey Lajos hegedűművész és Singer Rikhard zongoraművész közreműködésével hangversenyt rendez a következő műsorról: Loeve Archibald Douglas, Chopin, Andante és Polonaise Loeve, Der Sanger, Schumann, Die beiden Grenadiere, Pludemann, Wahrstein Mädeckin, Willst du Fahren. Hab mein Wagen vollgeladen. Wieniavsky, Legenda, Bach tir, Leschetitelly Tarantella, Lorleberg, Ohne Worte, Pretsch Weiser und Poet, Jungst. Nach sieben Jahren. Jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

* **Filharmonikusok hangversenye.** A március 20-iki filharmonikus hangversenyt Armer Josef in helyett, Heckmann Ida, helsingforsi hangverseny énekesnő fog közreműködni. Három dalt énekel majd Berlioz „Nyári est” című ciklusából és néhány dalt zongorakísérettel. Nagyon érdekes a két zenekari ujdonság is: Szabados Károly a „Viora” szerzőjének „Romeo és Julia” című nyitánya és Svendsen D-dur szimfóniája.

* **Tordai Graul Erzsé** április hónapban a kolozsvári Vigadóban hét szavaló estélyt rendez!

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A ládába zárt gyermek.** A budapesti királyi törvényszék büntőnek ítélte a kis *Wohlschein* fiú kinzóit: nagyanyját, anyját és nagynénjét. A bíróság a kegyetlen szülők védekezésének nem adott hitelt. A királyi alügyész felháborodással szólott arról az embertelen bánásmódról, melyben a vádlottak a kis fiút részesítették. El akartak pusztítani egy gyermeket, akinek születése volt az egyik bűne, a másik pedig az, hogy nem akart meghalni. Majd *Wohlschein* Juliának, az anyának bűnösségére tért át.

— Hisz neki két gyermeke volt — ugymond — Róza és Béla. Az egyikkel, aki szintén törvénytelen volt, mért bánt jól? . . .

A vádlottak padján ülő *Wohlschein* Julia indulatosan vágott közbe:

— Mert annak atyja gondoskodott róla, de . . .

Az elnök csemettyűje nem tudta elcsitítani a felháborodott asszonyt, akit az elnök intézked-

sére a teremőrző kivezetett a teremből. A védők a vádlottak felmentése mellett érveltek. A törvényszék elhagyás büntette miatt *Wohlschein* Ignácét *nyolc hónapi*, *Wohlschein* Juliát *hét hónapi* és *Wohlschein* Malvint *hat hónapi* börtöre ítélte. A közzéadó királyi ügyész, valamint a három elítélt felebezést jelentett be.

§ **Feledékeny adós.** Schliesser Henriknek papírüzlete volt a fővárosban. Ezt az üzletet előbb fivérével együtt bírta Schliesser testvérek cég alatt, majd később sógorával társult s ekkor már nyomdával kibővített üzlete Schliesser és társa cég alatt jegyeztetett be. Schliessernek azonban ez a gyakori cégváltozás sem hozott szerencsét, úgy, hogy végre is kénytelen volt felbontani a társasviszonyt s üzletét 1899. évi szeptember 10-én eladta 1150 forintért *Laufer* Jakabnak és *Holländer* Józsefnek. Az eladási ár egy részét hitelezői kifizetésére fordította. Két hitelezőjéről *Szedő* Gáspár és társa cégről és *Goldzicher* Géza kereskedőről azonban megfeledeztek. Ezek, miután nem kapták meg követelésüket — feljelentették. A törvényszék 8 havi börtönrre ítélte a vádlottat, aki az ítélet ellen felebezést jelentett be.

NYILTTÉR.

Van szerencsém a nagyjérdemű közönséget tisztelettel arról értesíteni, hogy eddig *József-körül 22. szám* alatt volt

cim- és címerfestő műtermem

VIII., Sándor-tér 4. szám alá helyeztem át.

A nagyjérdemű közönség b. pártfogását kérve maradtam kész szolgálója:

Szentes Jenő.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde.

Készárüzlet.

Buza elkelt:

Tiszavidéki 200 mm. 78.5 k. 8.05 kor., 200 mm. 78.5 k. 8.00 kor., 100 mm. 78.5 k. 7.80 kor., 400 mm. 78 k. 8.00 kor., 500 mm. 78 k. 8.00 kor., 100 mm. 78 k. 7.92¹/₂ kor., 100 mm. 78 k. 7.80 kor., sárga 550 mm. 77.5 k., 300 mm. 78 k., 700 mm 78k. 200 mm. 77.5 k. és 200 mm. 76 k. 7.80 kor., 100 mm. 77 k. 7.70 kor., 3600 mm. 77 k. 7.95 kor. áprilisi szállításra, 100 mm.

76.5 k. és 100 mm. 76 k. 7.70 kor. sárga, három hónapra.

Pestvidéki 100 mm. 76 k. 7.77¹/₂ kor. 100 mm. 75.5 k. és 100 mm. 76 k. 7.60 kor. 200 mm. 74.5 k. 7.65 kor. 100 mm. 74.5 k. 7.50 kor. 100 mm. 73.5 k. 7.42¹/₂ kor. három hónapra.

Bajai 1100 mm. 73.2 k. 7.40 kor. három hónapra.

Bácskai. 100 mm. 75 k. 7.65 kor. Budára 300 mm. 75. k. és 100 mm. 76 k. 7.80 kor., Budára, 1000 mm. 73.7 k. 7.60 kor. Három hónapra.

Erdélyi. 500 mm. 79 k. 8.10 kor. három hónapra.

Bánsági. 200 mm. 75 k. 7.47¹/₂ kor. 100 mm. 75 k. 7.47 kor. három hónapra.

Hódmezővásárhelyi 4800 mm. 77.5 k. 7.87¹/₂ kor., áprilisi szállításra. 300 mm. 76 k. 7.80 kor. Három hónapra.

Zab 100 mm. 6.45 kor. készpf.

Árpa 100 mm. 6.40 kor. 100 mm. 6.50 kor. készpf.

Rozs 150 mm. 7.48 kor., 100 mm. 7.30 kor. készpf.

Tengeri 1000 mm. 5.50 kor., Budapest 7.57¹/₂ fre. par Crajova. 200 mm. 5.40 kor. kőbányai készpf.

Értéktőzsde.

Bécsi gyengébb jelentések miatt a nemzetközi értékek gyengébbek voltak tartva. Ellenben emelkedő árfolyamok mellett vásárolták.

Megnyitáskor jegyeznek:

Osztrák hitelrészvény	—	691.75	—
Magyar hitelrészvény	—	708.	—
4% os koronajáradék	—	93.62	—
Leszámitolóbank	—	—	—
Jelzálogbank	—	—	—
Rima-Murányi	—	496.50	—
Államvasut	—	680.	—
Városi villamos vasut	—	—	—
Közuti vasut	—	—	—
Salgótarjáni	—	622.	—

Délután 1 órakor jegyeznek:

Osztrák hitelrészvény	—	695.	—
Magyar hitelrészvény	—	706.	—
4% os koronajáradék	—	93.65	—
Jelzálogbank	—	—	—
Leszámitolóbank	—	—	—
Rimamurányi	—	496.	—
Államvasut	—	682	—
Városi villamos vasut	—	—	—
Közuti vasut	—	—	—
Salgótarjáni	—	623.	—

REGÉNYOSZAROK.

A kereszt diadala.

Angol regény.

52

Írta: **Rider Haggard.**

A hadsereg legalább a Tűz népének szemében nem volt nagy, mert *Umsuka* halála és a törzs kettészakadása előtt negyvenezer harcosnál többet számláltak. De ezen események után a harcosok legnagyobb része *Hafelához* szökött és *Nodwengonak* csak husz-huszonkétezer olyan dárda maradt, amelyre biztosan számíthatott. Ezek közül egy harmadrészt itthon tartott a Nagy Tér esetleges védelmére, a többi pedig elküldötte messze *Hafela* elé, remélve, hogy ott egyszer s mindenkorra tönkre teszi őt. Ezt a rendeletet adta ki a király, legjobb kapitányainak tanácsa ellenére és mint az események megmutatták, ezzel nagy hibát követett el.

Amikor *Owen* elmondotta ezt *Hokosának*, az öreg hadvezér vállat vont.

— A király sokkal okosabban tette volna, — mondotta, — ha csapatait itthon tartja és itt vivja meg az ütközetet *Hafelával*, ahol jól meg van védve. Az a terület ott óriási nagy és tekervényes, könnyen megtörténhetik az is, hogy a hadsereg elkerüli *Hafelát* és hogy védi meg akkor a király ezt a területet egy maroknyi néppel, ha a herceg negyvenezer ember élén megtámadja őt? De hogy adjak tanácsot én, akit senki sem kérdez?

— Amit Isten akar, az történik, — válaszolt fáradtan *Owen*. — De, jaj! már a vérengzés gondolata is összetöri szívemet; hiszem azonban, hogy ez a csapás elmúlik, mintsem szememet behunyom.

Ezen a napon este *Hokosát* megkeresztelték. A szertartás nem a templomban, hanem *Owen* legnagyobb szobájában ment végre néhány tanu előtt, mert *Owen* annyira ki volt merülve, hogy nem tudott odamenni. Amikor éppen a kereszttel akarták érinteni, egy ismeretlen és mégis ismerős alak kényszerítette az áttérte, hogy felpillantson; és ott látta maga előtt, amint gunyos szemével mindenre ügyel, *Nomát*, a feleségét. A szertartásnak vége volt, a néhány résztvevő eltávozott, csak *Noma* maradt ott állva, esőndben, mint valami gyönyörű szobor, a guny sugara még mindig ott csillogott szemében. Azután megszólalt:

— Köszöntelek, férjem! Visszatértem küldetésedből s ha ennek a hőbortnak vége van, s ha a fehér ember megengedi, egyedül akarok veled beszélni.

— Köszöntelek, feleségem! — válaszolt *Hokosa*. — Mondd el, amit mondani akarsz, mert csak hárman vagyunk, a *Küldött* előtt pedig nincsenek titkaim.

— Mit mondasz, férjem, semmi titkod nincs előtte? Csak nem szóltál néki arról a bizonyos gyümölcsről is, amelyet te érleltél meg kertedben?

— A *Küldött* előtt nincsenek titkaim! — ismételte emelt hangon *Hokosa*.

— Akkor nagyon megtelhetett az ő szíve örömmel és nem is csoda, hogy betegnek látom őt, — mondotta *Noma* gunyosan. — Mondd nekem, *Hokosa*, igaz-e, hogy keresztényné lettél, vagy csak bolonddá akartod tenni a fehér embert és az ő követőit?

— Igaz.

E szóra *Noma* gyönyörű arcán csöndes mosoly vonult végig.

— A varázslóból szent lett, — mondotta. — Jól van, de mi történik a varázsló feleségével?

— Te a feleségem voltál, amikor még nem

voltam keresztény; ha a *Küldött* megengedi tovább is velem maradhatok.

— Ha a *Küldött* megengedi! Hat ennire jutottál, *Hokosa*, hogy neked más embertől kell engedelmét kérni, hogy megtartsad-e saját feleségedet vagy sem? Ezt soha sem gondoltam volna rólad és ha nem saját ajkadról hallom e szavakat, soha sem hiszem el. Mondd, *Hokosa*, szeretsz-e még engem?

— Nagyon jól tudod, hogy szeretlek és mindig foglak szeretni, — válaszolt *Hokosa* és nehez sóhaj tört elő melléből. — Nagyon jól tudod azt is, hogy irántad való szerelemből követtem el olyan bűnöket, amelyek különben eszembe sem jutottak volna.

— Azok ne aggasszanak téged, *Hokosa*! Azok a bűnök, ha számuk nagy is, vajmi keveset nyomnak a latban saját tetteid mellett. Ha szeretsz engem, én gyűlöllek, de varázserőd, akaratod még uralkodik rajtam. Követelem tőled, hogy szakítsd el ezt a láncot, mert én nem kívánok keresztény lenni. Neked, te legjobb, legbecsületesebb ember! már van feleséged és bizonyára nem fog neked tetszeni, ha tovább is bűnös életet élsz egy pogány asszonnyal.

Hokosa *Owen*hez fordult.

— Azelőtt tudtam volna válaszolni szavaira, de most elbuktam, vagy felemelkedtem, — egy szóval megváltoztam és nem tudok felelni. Oh, *Égnek* prófétája! mond meg mit tegyek?

— Szakítsd el a láncot, amely hozzád köti őt és bocsásd utjára! Ez a szerelem istentelen, mert varázslatból született. Tedd meg ezt, tagadd meg őt, mert ilyen asszony, aki gyűlöl téged, jót nem tehet. De végre is ez a te második feleséged és amint te keresztényné lettél, ha *Noma* kívánja, szabadon kell eresztened.

(Folyt. köv.)

Legnagyobb és legolcsóbb

áruháza a fővárosnak:

áraink felülmúlnak minden versenyt. Nagyban és kicsiben.

Egy elegáns tavaszi kabát
Egy finom minőségű
Leánykák részére ugyanaz
Elegáns Bur gallér hosszú
Belelve ugyanaz

4.50 és feljebb
5.50
3.75-4.75
6.—
8.—

Gyönyörű utesi ruhák

8.—, 10.—, 15.—

Selyem ruhák

18.—, 20.—, 25.—, 30.—

Gyönyörű oostán

8.—, 10.—, 12.—, 15.—

Ruha kelmék gyönyörű mind 35, 40, 50, 65, 85, 95, 100.

Francia batisztok remek ujdonságok:

Ágyterítők készlet 3 drb.

4.50, 5.—, 6.—, 7.— frt.

Remm Cloth paplanok

3.50, 4.50

Gyönyörű atlasz paplanok

6.—

Gyászruhák saját műhelyünkben 4 óra alatt készíttetnek.

HERCZEG és HORVAT

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. Adria-szállóval szemben.

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1901. március 16.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Demimonde.

Kezdetre 7 órakor.

M. Kir. OPERAHÁZ.

Rigoletto.

Kezdetre 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Ocskay Brigadéros.

Történelmi színmű 4 felvonásban n. írta Herczegh F.

Kezdetre 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

A Modell.

Kezdetre 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Négy menyasszony.

Kezdetre 7 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Willmann tanár telepathikus előadása.

Kezdetre fél 8 órakor.

Rendkívül olcsó

a Szt.-Lőrinci Porcellán fest. Gyár.

Városi raktár:

Teréz-körút 32. szám.

Finom festés. 6 szem. 26 drb.

Étkező készlet, finom ... frt 6.50
finom festés, arany szegély « 8.50
rococo diszes fest., dus arany. « 10.50

Complett 12 személyre.

Étkező készlet, fin. fest. arany: frt 18.—
diszes rococo fest., dus arany: « 21.—

Modern. Ujdonság! Elegáns.

Étkező barok ibolyavirág dus
arany. 6 személyre ... frt 14.—
ugyanaz 12 személyre ... « 25.—
remek étkező minden minta
nélkül, finom porcellán,
szép fazon, dus aranyo-
zással 6 személyre ... « 16.—
ugyanaz ... « 28.—

Elegáns, finom festés.

Thea-készlet, elegáns, 6 szem. frt 3.75
ugyanaz 12 személyre ... « 7.—
rococo diszes fest., dus arany.

6 személyre ... « 4.75
ugyanaz 12 személyre ... « 8.—

Kávésző készlet, finom, 6 szem. « 2.50
csavart diszes. fin. 6 « « 4.—

Mocca-készlet platauval ... « 5.50

Csiszolt finom üvegkészlet
6 személyre ... « 9.50
csillagvésett ... « 2.50

Függő-lámpák, majolika 5 frt-
tól feljebb.

35 cm. ernyő átmérő ... « 9.—
40 cm. « « ... « 15.—

kérjük a minta színezetét és virágját meg-
nevezni.

Csomagolás ingyen!

Vidéki megrendelésnél

Figyelmeztetés! A híres
MAUTHNER FÉLE MAGVAK
zacskóin
rajt áll a MAUTHNER-NÉV.
A melyen nincs rajt, az

nem MAUTHNERTŐL való
és ha mint olyant ajánlják,
tessék visszautasítani.

Jobb és megbízhatóbb

gazdasági és kertü magvak

nem léteznek, mint a minőket

27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése
BUDAPESTEN.

Irodák és raktárak: VII., Rottenbiller-utca 38. szám.
(Közúti villamos megállóhely.)

Elárúító helyiségek: VI. kerület, Andrássy-ut 23. szám.
(A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen
és bérmentve küldi.

A „Magyar Orvosi műszertár“

orthopaediai műintézetében

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32/a. sz. a.

(Rókus kórházzal szemben.)

SÉRVEKÖTŐK.

Egyoldalú: 3, 4, 5, 6 frtért. Kétoldalú: 6, 8,
10, 12 frtért a legkötőbb kivitelben kaphatók.

Műlábak, műkezek, műfüzők ferdennőttek-
nek, egyenestartók, haskötők, görcsérha-
risnyák stb. stb., mérték szerint jótállással kö-
szíttetnek.

A betegápoláshoz szükséges összes cikkek, va-
lődi francia óvszer-különlegességek nagy választé-
kban és jutányos árak mellett kaphatók.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

Zárt árjegyzéket ingyen és bérmentve
küld a vállalat.

Elhelyezkedés és gummi, ellentmond legjobb
francia gyártmány, eredeti párisi csoma-
golásban, tuzatonment: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16
korona. Capet arterieans (rövid): 6, 8, 10
korona. Párisi helyg ov-szívaeszkák: 4, 6,
8, 10, 12 korona. Néi v. zerek (Pely Porus),
Pessarium oculatum. Menzinga tanár szerint
5 korona, bevezető hozzá: 3 korona. Diana-
öv (havi hűtőzer) darabonként: 11 korona. Du-
san felszerelt raktár: Irrigátorok, bidék, min-
denemá suspensoriumok, valamint a beteg-
ápoláshoz szükséges összes ezikkben
féslek és fók részere.

Szolid kiszolgálás! Olcsó árak!

Kíméretű árjegyzéket, zárt berítékben,
titoktartás mellett, díjtalanul küld szét:

KELETI J. és hűtőzer-gyár.

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.
Alapított 1878. Tisztelettel kéretik a czimre jól
ügyelni.

Czimbalmaim,

melyek az utolsó sonekapacitások által minden tekintetben a legkiválóbbaknak vannak elismervé...

Habits Antal

hangszerkészítő mester. Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 42. sz. és Vörösmarty-utca 16. szám.

Egy vidéki fiu

hentes-tanoncnak felvételt Wéber György hentes-mesternél Budapest, II., Zsigmond-utca 7. sz.

Kis Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Allást keresők

munkaadók, vevők, eladók, bérlők és bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket.

hirdessenek

„MAGYARSAG”

Kis Hirdetések

rovatában.

A kishirdetésekre a címlet és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül.

!!! Minden szó egyszeri befizetése 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül!!!

„GUZI“-kenőcs.

Ezennel nyilvánosan 1 évi írásbeli jótállást válllok minden nálam vásárolt cipőért, melyet „Guzi“-kenőccsel naponta egyszer bekene...

Férfi vix sima cipő, erős kivitelben kenőccsel 3.-, Férfi vix betétes cipő, erős talp elegáns 3.50, Férfi vix fűzős cipő gavalér forma 3.50, Divatos barna v. sárga bagaria fűzős cipő 4.-, Szalonlak fűzős v. cugos cipő, elegáns 4.-, Legfinomabb „box kalf” bőr, fűzős v. gombos cipő, legelegánsabb francia szábas 4.50. — Női legfinomabb zergebőr cugos vagy fűzős 3.-, Női legfinomabb zergebőr gombos cipő 3.50, Szalonlak fűzős v. cugos cipő elegáns 3.50, Divatos sárga vagy barna bagaria fűzős cipő 3.20, Párisi divat „box kalf” bőr fűzős v. gombos cipő, elegáns gavalér forma 4.-

Mértéknek elegendő, ha a láb talp harisnyában egy papírlapra rajzolják. Kérje több száz ábrával ellátott árjegyzékemet, melyet ingyen és bérmentve küldök. Tisztelettel

Agulár Dávid Fia BUDAPEST, Dóczy-utca és Király-utca sarkán.

Egy takarítónő, egy tanuló leány női szabóságához és egy igen ügyes varró kisasszony azonnal felvétetik. Csengety-utca 57., I. em. 14.

Butoriparosok, Nemes és Lengyel Budapest, IV., Keoske-méti-utca 6. sz. I. em., ajánlják dusan felszerelt raktáraikat, sajátkészítményű fa- és kárpitos munkákban.

Lőszörmatracc 8 részű 16 kg. súlyban csinávból 14 forintért kapható, míg a készlet tart. Budapest. IV. ker. Teréz-körút 38. sz. kárpitosnál.

Butorozott udvari szoba, külön bejárattal első emelet. Népszínház és Technologia közepében kiadó. VIII., Népszínház-utca 18., I. em. 16. ajtó.

Magyarország leghíresebb gyógygyógyászai

Bikszádi gyógyít mint a drága Seifers. A Sztojka szoros a karisbadivá! Bérleti: Almer Lajos és Károly, Nagybánya.

Szabászatban hölgyek alapos kiképzést nyerhetnek a legrovidebb idő alatt jutányos árért, angol és francia módszer szerint Onody T. Elza szabászati tanítványában, Üllői-ut 113., III.

Gazdatiszt jelenleg 2000 holdas birtokban alkalmazva, helyét változtatni óhajtja. Igényei legszerűebbek. Címe: Burg L. Sma, Szatmár.

RITKA ALKALOM... OTTHON Az «Otthon» remek képeket, elbeszéléseket stb. foglal magában. Határozottan állítjuk, hogy mindenki, ki ezen művet meghozatja, rendkívül meg lesz elégedve. Két teljes kötet (12 füzet) «Otthon» 98 és 1899. évi folyamán fényes díszkötésben kötve 8 forint bolti ár helyett 2 forint 80 kr. Megrendelhető a Magyarországi kiadóhivatalban.

Asztalos és kárpitos BUTOROK egyes darabok vagy egész berendezések kizárólag saját, szolid gyártmányok készpénz és részletfizetésre Glück József cégnél Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.

Megjelentek tavaszi és nyári idényre szóló divat szövelek 25-30 koronáért feltűnő elegáns öltönyökkel, felöltöket, téli kabátokat gyapjúkelméből mérték szerint saját műhelyekben készítik. Mehr Samuel M. férfi szabó és ökl. műszabász. Budapest, VII., Nagydíófa-utca 18., I. em. Vidékre mintákat és mértékveteli utasításokat küld. A nem rendelők is megtekinthetik a gyönyörű szöveket.

Magyar Jelzálog-Hitelbank. Hirdetmény.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. c. részvényesei az 1901. március hó 31-ik napján déli 12 órakor a Bank helyiségeiben (V., Nádor-utca 7. sz.) tartandó

XXXII. rendes közgyűlésre

- ezennel tisztelettel meghívotnak. Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése. 2. Az 1900. évi mérleg megállapítása és a fömmentvény megadása. 3. Határozathozatal a tesztia nyereség hovatartozásá nant. 4. Igazgatóság válaszlása.

A részvények letehetők: Budapest: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utca 7.) és a Magy. Leszámitoló és Pénzváltóbanknál; Bécsben: az „Unión-Bank”-nál; Párisban: a „Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France” című banknál.

Az igazgatóság. Alapszabályok kivonata.

23. §. 20 részvény tulajdona 1 szavazatra jogosít. 24. §. Részvényesek, kik szavazó jogukkal „In akarnak, kötelesek a közgyűlés összehívás előtt legalább 8 nappal részvényeiket törvény melletti letéteményezni; a letéteményezés a bank pénztáránál, vagy más, a hirdalokban kijelölt helyeken eszközöndő. 25. §. A szavazójog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényesnek adható. Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem voltak. Azoknak, kik szavazó jogukat igazolták, a részvények és az utókor járó szavazatok számanak megjelölésével ellátott igazoló-jegyek adnak ki. — A részvények a részvényes által sajátkezűleg aláírandó jegyzébe, számszerű sorrendbe és pedig a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál egy, minden egyéb letétheihez két példányon lejegyzendők. — A letétvő a letéti részvényekről törvény nyer és a részvények annak idején a közgyűlés megtartása után, csakis ezen törvény visszadásá mellett fognak neki kiszolgáltatni. Az 1900. évi mérleg és jelentés 1901. március hó 23-tól kezdve a t. c. részvényesek rendelkezésére áll. (Utányomás nem díjazatik.)

Kettős elektromágneses kereszt vagy csillag R. B. 36967. sz.

gyógyít és felüdít kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértulajás, cépkór, azódtetés, a fülzúgás, meggyógyítás, a szívroham, szélgyöcsök, azomatikus rohamok, a gyomorgörcsök a egyéb görcsök, az étvágytalanság, a hízás kezése, a lábok, a némi elgyengülés, a orsz, köszvény, ischia, a gyengeség a égyedesség bajában; infarctusban a a vés járó hátfájásoknál; kórosan idősgyengülésnél a a vés járó álmosság a különféle gyengeségi állapotok helyében; a rendszeres gyakorlás javallat a még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelése szerint villamos áramot a gyógyító szerez. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nem csak időről-időre, de állandóan jótékony villamos áramot szolgáltat az a testbe a míg egyfelől szinte bámulatos eredménnyel gyógyít, másfelől a legkiválóbbabb óvóerő az emberi szervezetet megrohanó betegségek ellen. Nagy figyelmet méltó az a körülmény, hogy kuszóves betegségeket teljesen meggyógyított. Az iródamában levő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálásan említenek meg találmányomról, mindenkör mindenki által megtekinthetők. A kit legközelebb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzt. A hol már minden használat volt, kérem, tessék a készülékemet megrendelni. Figyelemreterem a t. o. kőzönséget, hogy az én készülékem nem tévesztendő össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországból, sőt Ausztriából és Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágneses készülékem kiváló gyógyító erejénél fogva általánosan elismert, közkedvelt és elterjedt. Már csak rendkívül olcsósága is erősen ajánlja.

Nagy készülék ára 3 forint vagy 6 korona. Kis készülék ára 2 forint vagy 4 korona. Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak. Csak gyermekeknek a nagyon érzékeny nőknek való.

Fő központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére: MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vardász-utca 42/R. Kálmán-utca sarkán.

VARGA PÁL cimbalom-gyártónál megjelent „Cimbalom iskola”-ból tanító segélye nélkül megtanulhat bárki cimbalmozni.

Képes árjegyzék 000 0000 zék ingyen. BUDAPEST, VII. kerület, Böck Sándor-utca 3. szám.

Kész konyha-berendezés állandó raktára BÖLE JÓZSEF asztalos-mesternél, Budapest, VIII., Stáhy-utca 1.

Vegyszerek, gyógyárak, kötszerek, pipere és illatanyagok, ajánlható legjobb bevásárlási forrása

KARTSCHMAROFF A. szerezosen drogeria BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 39. sz.

Zongora teljesen jókarban 130 forintért hurokódás miatt eladó. Népszínház-utca 18. I. emelet 16.

Külföldi, valódi székely konyha. Kbéd, vasora 20 forintért, a Fehérvári málloda öttermében Ürmöcsimé, Kerepesi-ut.

Női ruhákat olcsón készit háznál és házon kívül Léka József, IX., Ferencz-tér 11., II. em. 25. Levelezőlap-meghívására hárhoz jöveők. 7566

Egyházi szerek, lebegők, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók: Szűts és társánál, Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

gyökerez, fás és sima zöld. Európai gyökerez és sima nemes vesszők szokványminőségben, fajtisztán, teljes jótállással, a legkiválóbb bor- és csemege fajokból leszállított árakon. Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetnek. Ezen katalogus megszerzése minden birtokosnak igen érdekében áll, még azoknak is, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne nem csak az árak jegyzéke foglaltatik, hanem számos oly közlemények, melyek a gazdának nagy szolgálatot tesznek.

Élőkerítés (Élődövény)

Gleditschia (koronatövis, krisztustövis vagy tusképlényfa) valamennyi sövénynövény között legelső. Gyorsan fejlődik, nem csemetézik, mint akác, orgona stb. sűrű, izmos 15-25 cm. ágas tövisseivel ember és bámi állatnak ellentáll. Főelőnye, hogy agyag, homok, meszes, kőves, szikes stb. talajban kitűnően diszlik. Szőlők, kertek, legelők, udvarok, majorok, temetők stb. körülkerítéséhez föltalmlhatatlan, legolcsóbb örökös sövényfélék közé. Ezer darab csemete ára 6 forint, előadók 200 méterre. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott nyomtatott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Magvak friss csodás, csakrápós, 100 kiló 35 forint, 50 kiló 20 forint, 10 kiló 5 forint. Ismertető árjegyzék ingyen és bérmentve. Cím: „Érmeteltéki első szőlőgyógyászati társulat” Nagy Gábor, Nagy-Kögy, a. p. Székelyházi.